

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2593/24
16.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Катарина Лазаревић, адвокат из Прокупља, Улица 9. октобра број 3, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Дарко Гавриловић, адвокат из Вршца, Ивана Милутиновића 80, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П 314/23 од 14.3.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Вршцу П 314/23 од 14.3.2024. године, у првом ставу изреке.

ПРИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке пресуде Основног суда у Вршцу П 314/23 од 14.3.2024. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац АА из ... да туженој ББ из ... на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 26.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 314/23 од 14.3.2024. године, првим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је као правни следбеник – наследник покојног ВВ бившег из ..., власник са уделом од 1/2 идеалног дела на стану који се налази у ..., Улица ... на кат. Парцели ... – остало грађевинско земљиште у државној својини, земљиште под зградом – објектом број дела парцеле 4 површине парцеле 376 м², површина објекта 238 м², евиденцијски број посебног дела објекта 11, број стана посебног дела објекта 11, други спрат, двособан стан, корисна површина посебног дела 38 м², број приземних етажа 1, број надземних етажа 2, број поткровних етажа 1, по листу непокретности ... КО ..., а по основу правноснажног решења о наслеђивању донетог од стране Основног суда у Вршцу О 1455/21 од 8.11.2021. године, што би тужена била дужна да призна и омогући тужиоцу

да се без посебне сагласности и присуства укњижи код РГЗ СКН Вршац као власник наведене непокретности и да се поништи уговор о купопродаји непокретности ОУП: 94-2023 од 23.3.2023. године, закључен између тужене ББ из ... – продавца и ГГ из ... – купца, оверен код Јавног бележника ... из Пландишта, те да се утврди да наведени уговор не производи правно дејство према тужиоцу АА у висини од 1/2 идеалног дела означеног стана, а да исти не производи правно дејство од дана закључења, као и да се обавезе тужена да тужиоцу плати трошкове парничног поступка. Другим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженој плати трошкове поступка у износу од 159.875,00 динара,

Благовремено изјављеном жалбом из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11...18/20) тужилац је побијао првостепену пресуду у целости. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде, сагласно овлашћењу предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужиоца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, дана 18.7.2017. године, отац тужиоца ВВ – прималац издржавања и тужена ББ – давалац издржавања, закључили су уговор о доживотном издржавању којим су констатовали да су брачни другови и да немају заједничке деце, те да уговором желе да за себе у будућности обезбеде сигурну егзистенцију и регулишу међусобне имовинске односе. Чланом 2 уговора констатовано је да је прималац издржавања власник непокретности уписане у ЛН ... КО ... код РГЗ – СКН Вршац – двособног стана на другом спрату означеног бројем 11 у површини од 38 м² у стамбеној згради за колективно становање означене бројем 4, саграђене на кат. Парцели ... површине 3 ара и 76 м² у ... у Улици ..., као и покретних ствари у наведеном стану, па се давалац издржавања – тужена обавезала да примаоца издржавања доживотно издржава, храни и одева, негује, пази и у болести лечи, када је то потребно води лекару и доводи лекара у кућу, набавља потребне лекове, одржава хигијену рубља, просторија у којима живи, а после смрти сахрани по православном обичају, гроб редовно одржава, издаје подушја по месним обичајима, а у накнаду за све то прималац оставља даваоцу издржавања своју описану непокретност заједно са свим покретним стварима које се затекну у стану у тренутку смрти примаоца издржавања. ВВ преминуо је дана 3.10.2021. године и решењем Основног суда у Вршцу О 1455/21 од 8.11.2021. године, на његовој заоставштини - означеној непокретности са уделом од 1/1, као и покретностима – новчаним средствима на динарском текућем рачуну отвореном у банци “Поштанска штедионица”, у банци “Комерцијална банка”, заостала неисплаћена пензија од стране РФ ПИО Филијала Вршац, путничко возило

марке “Форд” модел “Ескорт” АБВ означеног броја шасије и броја мотора, производње 1997, године, регистарске ознаке ..., оглашени су за наследнике по основу закона супруга оставиоца – тужена ББ и син оставиоца – тужилац АА са по 1/2 идеалног дела. На рочиште одржано дана 12.10.2021. године, у оставинском поступку приступила је тужена ББ, те је изјавила да се прихвата наслеђа које јој по закону припада на заоставштини иза покојног супруга, а на рочишту није пријавила постојање уговора о доживотном издржавању, док је на рочиште одржано дана 8.11.2021. године приступио тужилац АА – син оставиоца који је изјавио да се прихвата наслеђа које му по закону припада на заоставштини иза покојног оца. На наведено решење није уложена жалба и исто је постало правноснажно дана 29.12.2021. године. Тужена је на основу наведеног уговора о доживотном издржавању, решењем РГЗ – СКН Вршац 952-02-6-115-117410/21 од 8.12.2021. године, уписана као искључиви власник означеног стана са уделом од 1/1. Тужилац је на основу правноснажног оставинског решења покренуо поступак за деобу дана 11.3.2022. године, против противника предлагача - тужене ББ и у том поступку је сазнао за постојање предметног уговора о доживотном издржавању, па је решењем Основног суда у Вршцу Р1 34/22 од 22.3.2023. године, прекинут поступак у предмету деобе заједничке имовине у делу који се односи на деобу спорне непокретности уписане у лист непокретности ... КО ... и тужилац – предлагач упућен је да у року од 30 дана по правноснажности тог решења покрене парнични поступак код надлежног суда, ради утврђења права својине на предметној непокретности, а истим решењем извршена је деоба заједничке имовине – означеног путничког моторног возила, јавном продајом. Тужилац је на основу решења Основног суда у Вршцу Р1 34/22 од 22.3.2023. године, поднео тужбу Основном суду у Вршцу дана 23.5.2023. године, ради утврђења права својине на предметном стану. Тужена је продала предметни стан који је стекла на основу означеног уговора о доживотном издржавању ГГ – купцу за уговорену купопродајну цену од 33.000 евра, на основу уговора о купопродаји овереног код Јавног бележника ... из Пландишта под ОПУ: 94-2023 дана 23.3.2023. године. Тужилац до дана подношења тужбе у овој парници (23.5.2023. године) није покренуо парницу ради раскида нити поништаја предметног уговора о доживотном издржавању.

Првостепени суд је у складу са чланом 199 и 200 Закона о парничном поступку дозволио објективно преиначење тужбе у делу за поништај означеног уговора о купопродаји, а није дозволио проширење тужбе у односу на новоозначену тужену ГГ с обзиром да се иста томе противила, као и тужена ББ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд је у складу са члановима 194 - 205 Закона о наслеђивању оценио да је тужена по основу предметног уговора о доживотном издржавању који није раскинут или поништен постала власник предметног стана у целости у моменту смрти примаоца издржавања – њеног сада покојног супруга и то пре него што је донето решење о наслеђивању којим су тужилац и тужена оглашени за наследнике са по 1/2 идеална дела имовине оставиоца, тако да предметни стан није чинио заоставштину покојног ВВ и није могао бити предмет наслеђивања, чак и да је тужена у оставинском поступку пријавила постојање уговора о доживотном издржавању, па је одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно

утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом оспорава оцена доказа, јер је првостепени суд правилно применио одредбу члана 8 Закона о парничном поступку којим је прописано да суд по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Том одредбом установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила у избору доказа и њиховом рангирању према доказног снази и суду је препуштено да изврши њихову савесну и брижљиву оцену и да према специфичностима сваког конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања слободно без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе извести ради утврђења битних чињеница (члан 229 став 2 у вези са чланом 313 и 319 став 1 Закона о парничном поступку), а имајући у виду доказне предлоге парничних странака. Према члану 7 Закона о парничном поступку странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и дужне су да предложе све доказе којима се те чињенице утврђују. Суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених изведених доказа и одлуку доноси по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, односно на основу резултата целокупног поступка. У конкретном случају ова оцена је заснована на савесној и брижљивој оцени сваког доказа засебно и свих доказа заједно, те на основу резултата целокупног поступка, што произлази из образложења побијане пресуде, односно могуће је закључити која чињеница је на основу којег доказа и из којих разлога је узета као утврђена.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права указивањем да је у конкретном случају тужилац на основу судске одлуке - правноснажног оставинског решења иза свог покојног оца стекао право својине на предметном стану, а да тужена у том поступку није презентовала наведени уговор о доживотном издржавању, па тужилац без упута оставинског суда није могао покренути парницу ради раскида или поништаја уговора о доживотном издржавању.

Одредбом члана 194 став 1 Закона о наслеђивању прописано је да се уговором о доживотном издржавању обавезује прималац издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања пренесе својина тачно одређених ствари или каква друга права а давалац издржавања обавезује се да га као накнаду за то издржавање издржава и се брине о њему до краја његовог живота и да га после смрти сахрани.

Уговор о доживотном издржавању је двострано - обавезан теретни правни посао јер настају права и обавезе за обе уговорне стране и својина на стварима или правима која су била предмет уговора о доживотном издржавању преноси се тек наком смрти примаоца издржавања, па је неосновано жалбено указивање да је тужена могла извршити упис права својине у катастар непокретности на основу предметног уговора о доживотном издржавању одмах након закључења. Осим тога, с обзиром на природу уговора о доживотном издржавању да нужни наследници уговор не могу побијати због

повреде нужног наследног дела, те да уговор производи правно дејство од смрти примаоца издржавања, правилно је првостпени суд закључио да је без утицаја чињеница да тужена предметни уговор о доживотном издржавању није презентовала у оставинском поступку иза покојног ВВ – свог супруга, тако да предметни стан није могао ни чинити заоставштину покојног ВВ па није могао бити предмет наслеђивања. Чињеница да је решењем о наслеђивању расправљена заоставштина и за предметни стан није од утицаја, јер је оставинско решење деклараторне природе, а не конститутивне. Главна карактеристика уговора о доживотном издржавању јесте да имовина која је његов предмет тог уговора не улази у заоставштину лица које је на тај начин њоме располагало. Ту имовину наследници не наслеђују – иста не улази у заоставштину и из ње се не може потраживати ни нужни део. Уколико неко лице које претендује на наслеђе оспорава уговор о доживотном издржавању има могућност да у парничном поступку оствари своја права. Тиме се не прекида оставински поступак, јер уговор о доживотном издржавању производи правно дејство од тренутка смрти примаоца издржавања, а правноснажност решења о наслеђивању има за последицу да се не може поново расправљати заоставштина нити доносити ново решење о наслеђивању.

Без утицаја је жалбено указивање тужиоца да се тужена у оставинском поступку слободном вољом неопозиво прихватила свог наследног дела у уделу од 1/2 идеалног дела на предметном стану, новчаним средствима и означеном аутомобилу, с обзиром да предметни стан није могао ући у заоставштину покојног ВВ пошто је био предмет закљученог уговора о доживотном издржавању који није поништен или раскинут, па је по основу тог уговора својина на тужену прешла у моменту смрти примаоца издржавања, како је правилно закључио првостепени суд.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка. Одредбом члана 153 став 2 Закона о парничном поступку прописано је да ако странка делимично успе у парници, суд може с обзиром на постигнути успех да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмерни део трошкова, док је одредбом члана 154 став 1 и 2 Закона о парничном поступку прописано да ће суд, ценећи све околности, приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице, а ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, трошкови се одмеравају по тој тарифи. Одредбом члана 163 став 1 и 2 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова суд одлучује на одређени захтев странке, а странка је дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду. Ставом 3 истог члана прописано је да је захтев за накнаду трошкова странка дужна да поднесе најкасније до завршетка расправљања које претходи одлучивању о трошковима.

Према стању у списима, тужену је у току првостепеног поступка заступао пуномоћник из реда адвоката, који је у одговору на тужбу опредељено тражио трошкове за састава одговора, као и у висини судске таксе за одговор на тужбу по

налогу суда, док је на рочиште одржано дана 14.3.2023.године, на коме је закључена главна расправа, приступила лично тужена, без пуномоћника, која није тражила ни определила друге трошкове првостепеног поступка, па је првостепени суд погрешно закључио да туженој припадају трошкови за све предузете радње од стране пуномоћника адвоката.

Имајући у виду цитиране законске одредбе туженој, заступаној од стране пуномоћника из реда адвоката, припада право на накнаду трошкова само у границама захтева и то за састав одговора на тужбу у износу од 24.750,00 динара и на име судске таксе за одговор на тужбу у износу од 1.250,00 динара, укупно 26.000,00 динара, према Адвокатској тарифи и Таксној тарифи важећим у време пресуђења.

Из наведених разлога, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке ове пресуде.

Како је тужилац у жалбеном поступку успео у незнатном делу, у складу са одредбом члана 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијен је као неоснован његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у трећем ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић